

บทคัดย่อ

โรคมงคล่อเทียม เป็นโรคสัตว์สู่คนที่มีความสำคัญ เกิดจากการติดเชื้อแบคทีเรีย *Burkholderia pseudomallei* จุดประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้เพื่อหาความชุกของโรคมงคล่อเทียมของโคนมที่กำลังให้ผลผลิตของจังหวัดเชียงราย โดยใช้วิธีอินไดเร็กต์แมกนิจูดิเนชันในการตรวจหาแอนติบอดีไคเตอร์ในซีรัมโคต่อเชื้อ *Burkholderia pseudomallei* ในการศึกษาครั้งนี้ทำการตรวจตัวอย่างซีรัมโคจำนวน ๗๕๖ ตัวอย่าง ซึ่งได้จากการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีทางสถิติจากจำนวนโคให้ผลผลิตทั้งหมด ๒,๐๗๔ ตัวอย่าง โดยให้มีการกระจายตัวอย่างจากทั้ง ๘ อำเภอของจังหวัดเชียงรายที่มีการเลี้ยงโคนม ซีรัมโคทั้งหมดนี้ได้จากการเก็บตัวอย่างเลือดโคโดยนายสัตวแพทย์ สำนักงานปศุสัตว์ จังหวัดเชียงราย เพื่อทำการตรวจสุขภาพประจำปี ๒๕๔๔ ความชุกของโรคมงคล่อเทียมของการศึกษานี้เท่ากับ ๗.๔๐ เปอร์เซ็นต์ โดยใช้จุดตัดที่ระดับแอนติบอดีไคเตอร์เท่ากับ ๑ ต่อ ๘๐ (1:80) ซึ่งสามารถประเมินความชุกของโรคมงคล่อเทียมในโคนมของจังหวัดเชียงรายคิดเป็น ๕.๕๔ ถึง ๙.๒๖ เปอร์เซ็นต์ ที่ระดับความเชื่อมั่น ๙๕ เปอร์เซ็นต์ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่าความชุกของโรคมงคล่อเทียมของโคนมในจังหวัดเชียงรายค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับความชุกของโรคมงคล่อเทียมในจังหวัดเชียงใหม่ อย่างไรก็ตามความชุกของโรคมงคล่อเทียมของโคนมในภาคเหนือต่ำกว่าในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออย่างชัดเจน ซึ่งมีรายงานว่าโรคมงคล่อเทียมนี้จัดเป็นโรคเฉพาะถิ่นของโคนมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย การศึกษานี้ให้ข้อมูลทางระบาดวิทยาในแง่ความชุกของโรคมงคล่อเทียมในโคนมของจังหวัดเชียงรายในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ เท่านั้น ควรทำการเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่องเพื่อเป็นข้อมูลเพิ่มเติมทางด้านระบาดวิทยา นอกจากนี้ควรทำการเพาะและจำแนกชนิดเชื้อแบคทีเรียเพื่อเป็นการยืนยันแหล่งเก็บกักเชื้อ *Burkholderia pseudomallei* ในโคนมต่อไป